



**CRNA GORA  
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 02-03-3438 / 1

Podgorica, 26.03.2012. godine

**MINISTARSTVO PROSVJETE I SPORTA  
n/r ministra, g-dina Slavoljuba Stijepovića**

Poštovani gospodine Stijepoviću,

Ministarstvo prosvjete i sporta je dostavilo Ministarstvu finansija dopisom broj: 01-1066/3 od 16.marta 2012. godine predlog Akcionog plana sprovođenja Strategije razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori (2012-2013) sa Izvještajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, radi davanja mišljenja. S tim u vezi, Ministarstvo finansija daje sljedeće

**MIŠLJENJE**

Na tekst Predloga akcionog plana i Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent nemamo primjedbi.

Takođe, uvidom u dostavljeni tekst Akcionog plana predviđeno je da Ministarstvo prosvjete i sporta realizuje sprovođenje aktivnosti po preuzetim obavezama i prioriternim programima, u ukupnom iznosu od 290.750,00 €. Navedena sredstva su planirana Zakonom o budžetu Crne Gore za 2012. godinu kod potrošačke jedinice Ministarstvo prosvjete i sporta. Imajući u vidu tendenciju smanjenja javne potrošnje, Ministarstvo finansija predlaže da iznos sredstava koji će biti potreban, za realizaciju Akcionog plana u 2013. godini, usaglasi sa projekcijama smanjenja javne potrošnje, a koje će biti predmet razmatranja prilikom izrade Zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu.

U cilju daljeg razvoja i unapređivanja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori, Ministarstvo finansija predlaže intezivnije uključivanje relevantnih partnera, prevashodno Zavoda za zapošljavanje kako bi se omogućilo veće zapošljavanje, u skladu sa potrebama tržišta rada.

Imajući u vidu gore navedeno Ministarstvo finansija je saglasno sa Predlogom akcionog plana za sprovođenje stretegije razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori (2012-2013).

S poštovanjem,



1911

1911

## IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministrstvo prosvjete i sporta

NAZIV PROPISA

Akcioni plan sprovođenja Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije (2012-2013)

## 1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Akcionim planom sprovođenja Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije za period 2012-2013. godina predviđa se realizacije mjera i aktivnosti u okviru prioritarnih oblasti, definisanih Nacionalnom strategijom cjeloživotne karijerne orijentacije (2011-2015). Ostvarenje planiranih mjera i aktivnosti treba da stvori uslove za unaprijeđivanje znanja i vještina za razvoj karijere kod različitih ciljnih grupa (učenika, studenata, zaposlenih, nezaposlenih). Na taj način riješiće se najvažniji problemi:

- Nepostojanje cjelovitog sistemskog pristupa u karijernoj orijentaciji na nacionalnom nivou,
- Karijerna orijentacija nije u potrebnom obimu prepoznata kao aktivnost u programu rada škola i u kurikulumu osnovne škole, gimnazije i stručnih škola,
- Nedostatak obuke iz karijerne orijentacije za nastavnike i stručne saradnike u školama,
- Nedovoljno razvijene metode i instrumenti za karijernu orijentaciju u školama i u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore,
- Nedostatak definisane i formalizovane saradnje između institucija koje se bave karijernom orijentacijom.

Podaci Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i nadležnih ministarstava pokazuju da je u Crnoj Gori prisutna strukturna neusklađenost ponude i tražnje koja se, pored ostalog, manifestuje i kroz tražnju tržišta rada za radnom snagom određenog profila, ali obrazovni sistem ne produkuje dovoljan broj takvih profila, prvenstveno zbog nezainteresovanosti učenika da se obrazuju po ovim profilima, kao i da na tržištu rada postoji ponuda određenih profila, ali ne postoji dovoljna tražnja za radnom snagom tih profila. Upisna politika je mehanizam koji bi trebao da pomogne prevazilaženju strukturne neusklađenosti između budućih potreba na tržištu rada i strukture kvalifikacija učenika i studenata koji završavaju školovanje. Doprinos karijerne orijentacije upisnoj politici može biti značajan. Zbog toga je važno da se karijerna orijentacija uključi u programe osnovnih i srednjih škola i da usluge karijerne orijentacije budu dostupne studentima, što do sada nije bilo zastupljeno u potrebnom obimu. Kroz usluge karijerne orijentacije je da pojedincu omogućiti sticanje vještina koja su potrebna za vođenje karijere. Sa tim vještinama će pojedinac, sam ili uz pomoć stručnjaka, u svim periodima svog života biti sposoban da ocijeni svoje karakteristike, da identifikuje mogućnosti koje se pojavljuju na tržištu rada, da donese racionalnu odluku i preduzme korake sa kojima će realizovati svoju odluku. Pojedinac sa takvim vještinama se može mnogo bolje snaći u okolini koja se neprestano mijenja i traži neprestano prilagođavanje. Na takav način će sam napraviti mudrije odluke, odluke koje će mu pomoći da se uspješnije uključi u tržište rada.

Mjere i aktivnosti, planirane u Akcionom planu u imaće kao rearezultat usaglašeno djelovanje državnih organa na polju profesionalne orijentacije za mlade i odrasle, što će omogućiti:

- Dostupnost kvalitetnih informacija i usmjeravanja koji omogućavaju učenicima u osnovnom obrazovanju i njihovim roditeljima, da se upoznaju sa različitim profesionalnim trendovima i karijernim mogućnostima;
- Uključivanje da ključne kompetencije budu integrisane u kurikulume inicijalnog stručnog obrazovanja;
- Organizovanje aktivnosti nastave i učenja kojim se podstiče razvoj vještina karijernog vođenja u inicijalnom obrazovanju.

Akcioni plan za 2012. godinu koncipiran je na osnovu sredstava koja su odobrena Zakonom o budžetu za 2012. godinu. Sredstva za realizaciju aktivnosti u 2013. godini svi partneri planiraće u Budžetu za 2013. godinu kao dio svojih redovnih aktivnosti.

## 2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Ciljevi i prioriteti Akcionog plana sprovođenja Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije (2012-2013) su usklađeni sa prioritetima i ciljevima Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije (2011-2015):

- Podizanje svijesti o potrebi za cjeloživotnim učenjem i razvojem karijere;
- Unapređivanje pravnog i institucionalnog okvira;
- Jačanje karijerne orijentacije u obrazovnom sistemu Crne Gore;
- Jačanje usluga karijerne orijentacije za nezaposlene i zaposlene;
- Obezbeđivanje kvaliteta u karijernoj orijentaciji;
- Koordinacija politike i vođenja službi za karijernu orijentaciju.

Akcioni plan treba da omogući jednostavno i efikasno praćenje napretka u realizaciji Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije na godišnjem nivou i, ukoliko je potrebno, preduzimati mjere za pravovremeno izvršavanje planiranih aktivnosti.

## 3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Izrada Akcionog plana sprovođenja Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije (2012-2013) je obaveza, proistekla iz Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije (2011-2015), kojom se žele stvoriti pretpostavke da profesionalna orijentacija bude dostupna svakom pojedincu, kako bi on bio osposobljen da upravlja sopstvenim životnim putevima u obrazovnom, radnom i drugim okruženjima. Načini ostvarivanja ciljeva, definisanih u Strategije u skladu je sa preporukama najvažnijih dokumenata Evropske komisije (Evropa 2020, Komunique iz Brugea i dr.)

## 4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.



- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Realizacija mjera i aktivnosti iz Akcionog plana sprovođenja Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije (2012-2013) imaće pozitivan uticaj na pojedince, obrazovni sistem, ali i na društvo u cjelini. Naime, kroz mjere i aktivnosti u okviru prioriternih oblasti uspostaviće se cjelovit, sistemski pristup karijernoj orijentaciji na nacionalnom nivou, usluge karijerne orijentacije biće dostupnije učenicima i studentima, zaposlenim i nezaposlenim, uz poboljšanje kvaliteta tih usluga. To će za posledicu imati da pojedinac u svakom trenutku zna da:

- identifikuje i ocijeni mogućnosti na tržištu rada, u obrazovanju itd,
- identifikuje i ocijeni svoje interese, znanja, sposobnosti i druge lične osobine;
- uporedi prvo i drugo i donese odluku o sljedećem cilju u svojoj karijeri,
- upotrijebi vještine za realizaciju karijernih ciljeva.

Sprovođenje aktivnosti ne zahtijeva dodatne troškove za građane. Troškovi koje nosioci aktivnosti i partneri ostvaruju u okviru svojih redovnih aktivnosti se vraćaju društvu kao dobit jer su pojedinci osposobljeni da se prilagođavaju promjenama tržišta rada i razvoju svoje karijere pristupaju smišljeno, planski.

#### 5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Akcioni plan sprovođenja Nacionalne strategije cjeloživotne karijerne orijentacije za 2012. godinu koncipiran je na osnovu sredstava koja su odobrena Zakonom o budžetu za 2012. godinu. Sredstva za realizaciju aktivnosti u 2013. godini svi partneri planiraće u Budžetu za 2013. godinu kao dio svojih redovnih aktivnosti. Takođe, u okviru Komponente IV – Operativni program razvoja ljudskih resursa planiran je dio sredstava su obuku nastavnika po programu za razvoj karijere.

- Izdvajanje sredstava vezano je za budžetku godinu.
- Finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti iz Akcionog plana za 2012. godinu planirana su Budžetom za 2012. godinu i dio su redovnih aktivnosti Ministarstva prosvjete i sporta odnosno nadležnih institucija.
- Dodatna finansijska sredstava za realizaciju aktivnosti za 2012. godinu nijesu potrebna.
- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata.
- Iz implementacije Akcionog plana ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Implementacijom Akcionog plana neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

#### 6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U okviru projekta IPA 2008 - Reforma tržišta rada i razvoj radne snage, jedna od komponenata bila je izrada Strategije nacionalne cjeloživotne karijerne orijentacije (2011-2015). Projekat je dao osnovne smjernice za izradu Akcionog plana.

U izradi Akcionog plana učestvovali su predstavnici Zavoda za zapošljavanje Cene Gore, Centra za stručno obrazovanje, Zavoda za školstvo, Univerziteta i Ministarstvo prosvjete i sporta. Podršku izradi Akcionog plana dalo je Nacionalno koordinaciono tijelo za karijernu orijentaciju kojeg, pored navedenih, čine i predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Unije poslodavaca Crne Gore i Privredne komore Crne Gore. Akcioni plan je dostavljen na razmatranje i davanje mišljenja svim stručnim školama u Crnoj Gori, kao i svim partnerima, uključenim u realizaciju pojedinih aktivnosti. Mišljenja o Akcionom planu bila su pozitivna. Nije bilo primjedbi i sugestija.

#### 7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

U cilju što bolje realizacije Akcionog plana planiran je monitoring od strane Nacionalnog koordinacionog tijela za profesionalnu orijentaciju nad njegovom realizacijom, ali i svaki od nosilaca aktivnosti i partnera u okviru svoje nadležnosti. Nacionalno koordinaciono za profesionalnu orijentaciju će pripremati godišnji izvještaj o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana, sa zaključcima i preporukama.

Datum i mjesto

---

Starješina

---